

El Casino - Societat Recreativa

El Pla del Penedès

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Carrer Planes, 3
Emplaçament Al lateral sud del carrer Planes
Alçada: 271

Coordenades:

Latitud: 41.41698
Longitud: 1.71202
UTM Est (X): 392363
UTM Nord (Y): 4585848

Classificació

Número de fitxa 08164 - 35
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XIX-XX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Restaurat recentment.
Protecció Inexistent
Número inventari 2757, Inventari del patrimoni Arquitectònic de Catalunya
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 2460514CF9826S
Fitxes associades:
[Cal Patrots](#)
Autoria de la fitxa Josep Font i Piqueras

Descripció

Edifici d'habitatges, d'estil popular benestant, de finals del segle XIX-principis del segle XX.

Correspon a un edifici situat al carrer Planes número 3. L'immoble és bessó del contigu pel nord-oest, el situat al número 1 del carrer Planes, conegut com Cal Patrots. Igual que aquest, l'edifici és d'estil popular, si be amb trets significatius d'acomodació, com són els accessos d'arc de mig punt o les finestres amb marc de pedra i barana balustrada. Després d'anys de romandre abandonat, l'edifici ha estat recentment rehabilitat amb nous pisos (DIVERSOS AUTORS, 2011:90).

L'edifici es compon de planta baixa, pis i planta sota-coberta. La façana principal és ordenada simètricament a través de tres eixos d'obertures. L'accés principal, centrat, com s'ha dit és d'arc de mig punt, de carreus de pedra motllurats amb doble bossell. La porta actual és de fusteria d'alumini, envidrada, de construcció recent. A cada costat de la porta hi ha dues finestres, de llinda recta, emmarcades amb grans carreus de pedra i protegides per un reixat de ferro de tres trams de barres verticals sobre travesser, acabades amb magolles. Al primer pis, sobre l'eix central, hi ha un balcó, de volada de pedra motllurada i barana de ferro també amb magolles, mentre que en els eixos laterals presenta dues finestres balconeres, amb barana balustrada, recentment restaurada. En el darrer pis, les tres finestres sobre els mateixos eixos són idèntiques, més petites que les dels pisos inferiors, però també emmarcades amb carreus de pedra. Destaca en l'immoble l'existència del pati lateral, al sud-oest, enrajolat també recentment, al qual s'hi accedeix per una portalada amb arc de punt rodó, com el de l'accés principal a l'edifici, de pedra motllurada, i amb una coronament de cornisa motllurada de quart de bossell amb ornamentació de dentellons a la base. La façana sud-oest actualment mostra una porta secundària i dues finestres a la planta baixa, tres finestres a la planta pis, la central balconera, i cinc a la planta sota-coberta, tot ordenat sobre els tres eixos d'obertures, emmarcades totes amb pedra. Desconeixem si la composició, completament restaurada, reproduïx l'original.

A la façana posterior és repeteix també el mateix esquema compositiu que a Cal Patrots, tot i que en aquest cas sobre el mateix volum de l'immoble, no en un cos separat, amb un galeria de cinc arcs de mig punt sobre capitells motllurats i pilars quadrats, i amb un finestra a l'extrem nord-oest. A diferència de Cal Patrots, hi manca el sisè arc en la façana lateral de la galeria, sobre la qual, en aquest cas, no hi ha terrat, sinó la prolongació de la planta sota-coberta.

Finalitza l'edifici amb una cornisa motllurada, notablement volada, i una coberta a tres aigües.

Observacions:

L'edifici és popularment conegut com "el Casino", i amb menys mesura també com "Societat Recreativa", en motiu d'acollir antigament aquestes associacions.

Història

No hi ha referències històriques conegudes de l'origen de l'edifici, que s'ha d'emmarcar, com Cal Patrots, a cavall entre finals del segle XIX i primers anys del segle XX. En la fitxa cadastral apareix com a data de construcció l'any 1928, que probablement no es correspon amb la realitat.

L'edifici és significatiu per la història local, ja va acollir des de principis del segle XX la Unió Planenca, entitat fundada el 22 de maig de 1895 i que possiblement substituïa el Centre Agrícola. En la mateixa adreça el 1912 hi ha registrat el Sindicat Vinícola del Pla del Penedès i a partir del 28 de juny de 1919 el Centre Agrícola i Cooperatiu, que potser va deixar d'existir oficialment el 1926 (DIVERSOS AUTORS,

2011:201), però que sembla mantenir-se com a associació del denominat "Casino" fins anys més tard (LA VANGUARDIA, 1930:21).

El fet és que l'edifici era seu d'aquestes associacions, constituïdes pels propietaris de les finques del Pla, generalment de perfil polític de dretes, motiu pel qual el Casino era el contrapès al Centre Agrícola, que acollia als rabassaires (DIVERSOS AUTORS, 2011:201). Aquesta circumstància s'observa clarament en la notícia publicada al periòdic La Vanguardia el 26 de juliol de 1930, en la que es detalla els actes festius per Sant Abdó i Sant Senèn, en els que, per exemple, l'1 d'agost hi havia programat en la "Sociedad recreativa Centro Agrícola, Casino, unos lujosos bailes de Sociedad, que amezinará la orquestina Catalunya (...) y estranará un repertorio de bailables de gusto exquisito", mentre que, a les mateixes hores, "en la sociedad recreativa del Sindicato Agrícola de Rabassaires, habrá interesantes bailes que amenizará una aplaudida orquestrina de la capital" (LA VANGUARDIA, 1930:21). Una contra-programació per uns amb balls d'"exquisit gust" i per altres "interessants", que ja ho diu tot.

Durant la Guerra Civil, degut a aquest perfil polític de dretes, el Casino va ser clausurat i destinat a escola; la gramola, incautada, va ser trasllada al Centre (DIVERSOS AUTORS, 2011:201). Després de la guerra va esdevenir oficialment "Centro de Educación y Descanso", tot i que oficiosa i popularment va rebre noms diferents, i lloc on es desenvolupava totes les activitats lúdiques, entre les quals totes les festes, el teatre, el cinema o la primera televisió, que omplia el local en la retransmissió de partits de futbol. Entre finals dels anys seixanta i primers dels anys setanta s'inicià la crisi del Casino, que s'intentà revitalitzar amb un nous estatuts l'any 1974, en els que es va prendre el nom de Sociedad Recreativa, fins a la seva desaparició l'any 1982 (DIVERSOS AUTORS, 2011:202).

Bibliografia

DIVERSOS AUTORS (2011): El Pla del Penedès. Entre un mar de vinyes, Ajuntament del Pla del Penedès-Edicions i Propostes Culturals Andana, SL.

LA VANGUARDIA (1990) , núm. 20.725, Barcelona, Sábado 26 de julio de 1930.

